

Stanovisko a pripomienky k Návrhu Štatútu FMFI UK

Na úvod

Schvaľovanie štatútu po prevrate trvalo 32 iterácií a podľa teraz platného štatútu fakulta funguje relatívne uspokojivo. Dôvody na zmenu štatútu, náročnú a nevd'ačnú úlohu, môže vyvolať zmena zákona resp. Štatútu UK, chybné pravidlo alebo nová potreba. Pôvodne 1. septembra 2006 v novom Štatúte UK stanovený štvormesačný termín uplynul v decembri 2006. Na porovnanie, PriFUK schválila svoj štatút v marci 2009. Dôvodom omeškania novely štatútu FMFI UK môže byť aj vyhovujúcosť teraz platného štatútu pre terajšie vedenie.

Navrhované zmeny štatútu majú mať jasnú stručnú dôvodovú správu na strane nevyhnutných dôvodov. Všetky ostatné navrhované zmeny predstavujú v súhrne nejasný cieľ, ktorý treba pred schválením vo verejnej diskusii na senáte alebo v akademickej obci objektivizovať. Ak je ním zefektívnenie riadenia, čiže rozumná a verejne kontrolovateľná centralizácia moci vedenia, dá sa to akceptovať. Inak ale ide o ťažko zdôvodniteľné a v praxi možno aj nekontrolovateľné pravidlá, ktoré sa nemajú zdôvodniť stručne ale veľmi podrobne, aj s analýzou dopadov. Koncepčná komisia preto požadovala dôvodovú správu, ktorú nedostala. Možno preto iba hádať, na ktorý dôvod ktorá zmena reaguje a čo je pravým dôvodom niektorých zmien. To by vyžadovalo detailnú porovnávaciu analýzu, riadok po riadku, na ktorú koncepčná komisia ani končiaci senát nemá kapacitu a oneskoreným podaním návrhu už ani čas.

Koncepčná komisia oslovila viacerých členov akademickej obce, zozbierala pripomienky a dohodla sa, že kvôli jednoduchosti diskusie nebude uvádzať autorov jednotlivých pripomienok. Pripomienky od cca 15 autorov, ktorým sa aj na tomto mieste treba poďakovať, možno rozdeliť na formálne a obsahové. Formálne vyjadruje aj naskenovaná korektúra rukopisu. Obsahové sú buď spísané alebo zapojené do textu ako poznámky. Vo všeobecnosti chýba právna analýza a zhoda s pravidlami EU, čo – ako pripomenula prof. Dubničková – ešte môže urobiť príslušná komisia na rektoráte.

Neujasnenosť prístupu

Z môjho hľadiska (píše jeden z pripomienkovateľov) ten návrh však je problematický ako celok. Jeho hlavnou chybou je neujasnenosť prístupu vo vzťahu k zákonu (a zrejme aj štatútu UK). Na niektorých miestach sa stručne odvolá na zákon, na iných miestach zákon odcituje s uvedením časti zákona a ešte na ďalších miestach prepisuje zo zákona celé časti, a to aj také, ktoré sa fakulty nedotýkajú. Myslím si, že v štatúte je potrebné sústrediť sa v prvom rade na to, čo má na fakulte platiť a nie je explicitne uvedené v zákone. Prepisovanie celých častí zákona do štatútu nemá zmysel, robí štatút dlhým a utápa sa v tom to, čo má byť pre fakultu špecifické a na čo sa vlastne štatút robí.

Problém oneskorovania

Schvaľovanie rozpočtu s ročným oneskorením v senáte – formálne a dodatočné - vedie ku očakávaniu, že v novom štatúte sa predpíšu reálne záväzné termíny pre vedenie na komunikáciu so senátom aj spôsob postihu členov vedenia za omeškania. Vedenie tieto termíny neberie vážne, vrátane termínu na predloženie nového štatútu. Dôvody pridlhých omeškaní sa paradoxne s odstupom času stávajú irelevantné. Kým vymožitelnosť disciplíny v termínoch pre učiteľov nastolil napr. AIS, vymožitelnosť časovej disciplíny vedenia voči senátu FMFI UK a voči Senátu UK (novela štatútu) sa v praxi stala iluzórnou a tieto omeškania dosiahli rádovo roky.

Inak povedané, v celom štatúte má byť ku každému procesu aj jasný bezpodmienečný harmonogram – ako v grantoch.

Porušenie deľby moci a možno aj demokracie

V praxi sa vyskytlo porušenie deľby moci, nezvolený/poverený člen vedenia sa stal súčasne členom senátu. Takýto človek má k dispozícii informácie zo senátu, z vedenia, aj z časti porád na RUK, čím sa zahmlieva oddelenie “exekutívnej” moci vedenia od “legislatívnej” moci senátu. Hoci sa zatiaľ nepreukázalo zneužitie takéhoto výnimočného postavenia, ide o dieru v pravidlách a chybné pravidlo, resp. jeho chybnú interpretáciu. Všade inde na vedenie chodí iba predseda senátu a člen vedenia nemá právo pôsobiť ako senátor. Vtipne to možno zhrnúť tak, že sa porušila hierarchia a takýto subjekt senátor/prodekan čiastočne kontroluje sám seba.

Štruktúra textu a navrhovaných zmien

Text má tri zdroje – platný štatút, Štatút UK a tendenciu vedenia, vyjadrenú zmenami.

Text má tri súčasti – text samotný, jeho kontext (zákon, štatút UK a PriFUK) a formu spracovania

Forma spracovania ďaleko zaostáva za Štatútom PriFUK, chýba obsah, napr. sú tam chyby v číslovaní, vecné chyby, nedotiahnuté kopírovanie zo Štatútu UK... (napr. čl. 25), používa sa neúplná skratka FMFI alebo úplná FMFI UK, chýba v článku 5 spomínaný znak fakulty... priložená je naskenovaná korektúra v PDF súboroch.

Transparentnosť pravidiel a finančných tokov

V štatúte by sa mala na vhodnom mieste resp. na vhodných miestach uviesť synchronizácia grantov a úloha sekcií alebo vedenia pri schvaľovaní napr. výpalného a jeho transparentom vyúčtovaní.

Poslanie a iné náležitosti iných štatútov

Súčasťami Štatútu UK aj PriFUK je Poslanie UK resp. fakulty, štatút PriFUK má aj náležitejšiu titulnú stranu a znak fakulty, na konci predloženého dokumentu chýba vyznačené miesto pre podpisy rektora a predsedu senátu UK. Týmto absenciami trpí nielen kompletnosť dokumentu v porovnaní s inými štatútmi, ale aj jeho kultivovanosť a vážnosť ako základného dokumentu fakulty.

Záver

Koncepčná komisia zozbierala pripomienky, identifikovala už v marci 2010 nedohotovenosť predloženého návrhu po metodickej, obsahovej a formálnej stránke a nedostala požadovanú dôvodovú správu. Lúštiť odchýlky od pôvodného štatútu aj Štatútu UK bez ich vysvetlenia od predkladateľa aj tak nebude celkom dobre možné bez objasnenia dôvodov na viaceré takéto zmeny. Navrhujeme uplatniť korektúry a opraviť očividné nezrovnalosti, predložiť aspoň formálne a typograficky čistú verziu a explicitne vyjasniť koncepciu, ktorá sa vo svetle doleuvedených pripomienok sotva dá označiť ako nevyhnutné prevzatie Štatútu UK na pomery fakulty. To preukazujú v mnohých konkretizáciách horeuvedené aj doleuvedené spätné väzby. Až potom sa bude dať pracovať s hierarchizáciou závažnosti pripomienok – a začať s vedomím viacročného meškania a časovej tiesne dlhý a zložitý proces mnohých iterácií.

Predkladá: A. Ferko, za Koncepčnú komisiu AS